

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 คน รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 22 คน เลขานุการนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 คน พนักงานส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 11 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 60 คน รวมทั้งสิ้น 126 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลสีชมพู เทศบาลตำบลวังเพิ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข ประกอบด้วย นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม จำนวน 126 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 126 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์สถิติเชิงบรรยายเพื่อบรรยายลักษณะกลุ่มเป้าหมายและตัวแปรที่ศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการสัมภาษณ์นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน

1. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการศึกษการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์แก่เด็ก 2) ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวม

พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 3 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ยกเว้นด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก และด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย”

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวทางในการพัฒนา รายด้าน

1.2.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์

พบว่าสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ มีสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายข้อที่มีสภาพปัญหาสูงสุดอันดับแรก คือ ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ การใช้ และปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “มาก” ส่วนข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” คือ ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบทบาทในการเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการของท้องถิ่นและมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ยกเว้นข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” คือ จัดให้มีการประชุมพิเศษพ่อแม่ผู้ปกครองข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้แก่เด็กในห้องเรียน จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษาร่วมรับรู้นโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมจัดทำ ใช้และปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ให้มีความเหมาะสม ร่วมประเมินความพร้อมความก้าวหน้าและพัฒนาการของเด็ก สนับสนุนและส่งเสริมชุมชนให้ความช่วยเหลือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ เช่น บริจาคเงิน ตลอดจนแรงกาย จัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การจัดกีฬาประจำตำบล เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนาการและฟื้นฟูสถานประกอบการครัว โดยจัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ บำรุงรักษาทรัพยากรในท้องถิ่นถ่ายทอดขนบธรรมเนียม

ประเพณีในท้องถิ่นที่ควรแก่การอนุรักษ์ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเผยแพร่ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน

1.2.2 ด้านบุคลากร

พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร มีสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายข้อที่มีสภาพปัญหาในระดับ “ปานกลาง” 5 ข้อ โดย 3 ลำดับแรก คือ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรับปรุงแก้ไขจัดให้มีการฝึกอบรมและดูงานเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก และมีกระบวนการคัดเลือกบุคลากรที่โปร่งใส ส่วนรายข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ลำดับสุดท้าย คือ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม

แนวทางพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ควรมีการจัดส่งบุคลากรที่รับผิดชอบการนิเทศ เข้ารับการอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการการนิเทศ รวมทั้งเทคนิค วิธีการ และทักษะต่าง ๆ ขอความร่วมมือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศ จัดทำแผนประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ประเมินตามแผนจนกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะผ่านการประเมินและจะต้องมีองค์กรพี่เลี้ยงหรือองค์กรที่ทั้งตรวจสอบประเมินคุณภาพทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่องค์กรท้องถิ่น ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้และมีประสบการณ์ โดยจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรใหม่ ๆ และหลากหลาย เช่น หลักสูตรการดูแลเด็กปฐมวัยและศึกษาดูงาน การจัดทำแผนจัดประสบการณ์ โดยมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนเพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงอายุ ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สำหรับพัฒนาบุคลากร โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีการสอนในสาขาการศึกษาปฐมวัย และวิธีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาทำหน้าที่เป็นครูผู้ดูแลเด็ก ต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาการสอนระดับปฐมวัย โดยใช้วิธีการสอบข้อเขียน และการสอบสัมภาษณ์

1.2.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม มีสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายข้อที่มีสภาพปัญหาในระดับ “ปานกลาง” 6 ข้อ โดย 3 ลำดับแรก คือ จัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัย ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย ตู้เก็บยา สร้าง/จัดให้มีอาคารเรียนเป็นเอกเทศและถาวร และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ตู้เครื่องใช้ในการนอน โต๊ะ-เก้าอี้ ส่วนรายข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ลำดับสุดท้าย คือ จัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดและปลอดภัย เหมาะแก่การปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก

แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการจัดบริเวณที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล จัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก จัดให้มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม เป็นเอกเทศ ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับเด็ก มีเครื่องใช้วัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย โดยจัดหาสถานที่ก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรณีอยู่ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. และสร้างเครือข่ายการศึกษาให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและตระหนักในความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่มีอยู่เดิมให้ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย ด้านสภาพแวดล้อมควรเพิ่มพื้นที่สีเขียว และปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามร่มรื่นสวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้ และควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม

1.2.4 ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก

พบว่าสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก โดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 3 ข้อ เรียงตามลำดับคือ จัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิประจำท้องถิ่น ได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติ ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างมีระบบ และกำกับติดตามให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินพัฒนาการของเด็กครบถ้วนทุกด้าน และนำผลมาพิจารณาแก้ไขเด็ก ส่วนรายชื่อที่มีมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ลำดับสุดท้าย คือ มีการจัดประสบการณ์พัฒนาเด็กในแต่ละช่วงอายุ ได้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็กรวมทั้งตอบสนองความต้องการและความสนใจของเด็ก

แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยส่งเสริมบำรุงรักษาทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น โดยการจัดการทำแผนประสบการณ์บูรณาการกับวัฒนธรรมในชุมชนเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน สร้างหลักสูตรของท้องถิ่นให้เด็กได้เรียนรู้ โดยจัดหลักสูตรที่พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยมีปราชญ์ชาวบ้านมาร่วมจัดการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงหรือขอความร่วมมือจากมีความชำนาญเรื่องการศึกษาปฐมวัย เช่น โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ในเขตพื้นที่ เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาท้องถิ่น และมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการทำงานในด้านต่าง ๆ ทั้งพัฒนาการเด็ก การจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก และการใช้วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานในการทำงานให้แก่บุคลากร การนิเทศ และติดตามการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดส่งบุคลากรที่รับผิดชอบการนิเทศเข้ารับการอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการ

การนิเทศ รวมทั้งเทคนิค วิธีการและทักษะต่าง ๆ ขอความร่วมมือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถด้านการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมจัดทำแนวทาง หรือ คู่มือสำหรับการนิเทศให้มีความชัดเจน เพื่อใช้นิเทศในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูผู้ดูแลเด็กจะได้จัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ทั้ง 4 ด้าน

1.2.5 ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ

พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ มีสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “น้อย” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการบริหาร จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรายข้อที่มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 4 ข้อ โดย 3 ลำดับแรก คือจัดทำข้อมูลสถิติถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ นอกจากการ ใช้เงินรายได้ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการให้บริการการ เบิกจ่ายประเภทต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค่าอาหาร เสริมนม อาหารกลางวัน นอกนั้นมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” ส่วนรายข้อที่มีมีสภาพปัญหา อยู่ใน “น้อย” ลำดับสุดท้าย คือ มีการใช้เงินงบประมาณการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไป ตามแผนการใช้เงินที่กำหนด

แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยควรจัดทำข้อมูลสถิติ ถูกต้องและเป็น ปัจจุบันโดยการนำระบบห้องสมุดและนำเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม มาใช้ เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และจัดทำระบบทะเบียนบุคลากรให้เป็น ปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าเป็นรายบุคคลได้ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ โดยการสร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายสร้างความ ร่วมมือกับมือกับบุคลากร ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นให้เกิดความตระหนักและเห็นประโยชน์ ของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยจัดตั้งกองทุนการศึกษา ควรเร่งรัดการจัดสรรงบประมาณ ให้ทันเวลาดำเนินการให้เกิดความเป็นระบบ โดยมีการประชุมร่วมมือกับบุคลากรและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจและ วางแผนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อปรับปรุงแนวปฏิบัติการ จัดสรรให้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบาย ด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาที่ชัดเจน และจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ให้เพียงพอ และครอบคลุมต่อการดำเนินการด้านการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

2.1.1 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์

1) ควรให้ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร ชุมชน มีส่วนร่วมจัดทำใช้ และปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์

2) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.1.2 ด้านบุคลากร

1) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กให้เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน การดูแลเด็กเล็ก

2) ผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้ดูแลเด็กในการปฏิบัติงาน

2.1.3 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1) ควรมีการติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย

2) ควรสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศและถาวร

2.1.4 ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์แก่เด็ก

1) ควรจัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิประจำท้องถิ่น ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรมนิยมประเพณีตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์

2.1.5 ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ

1) ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

2) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำผลจากผลการวิจัยนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

2.2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ